

ja ego; ἐγώ

Omnia mea mecum porto. Vade mecum. Hodie mihi, cras tibi.

jablko malum,-i *n.*; pomum,-i *n.*; τὸ μῆλον,-ου

Ab ovo usque ad mala.

j. Adama pomum,-i *n.* Adāmi; prominentia,-ae *f.*; laryngĕa,-ae *f.*; ὁ λάρυγξ,-υγγος

jabłoń malus,-i *f.*; pomus,-i *f.*; ἡ μηλέα,-ας

jad toxicum,-i *n.*; venĕnum,-i *n.*; sanies,-ei *f.*; tabum,-i *n.*; virus,-i *n.*; ὁ ἰός,-οῦ; τὸ φάρμακον,-ου

jadalnia accubitorium,-ii *n.*; cenāculum,-i *n.*; refectorium,-ii *n.*; triclinium,-ii *n.*; τὸ δειπνητήριον,-ου; τὸ ἀνάγαινον,-ου

jadalny comestibilis,-e; edulis,-e; esculentus, 3; ingestivus, 3; ἐδώδιμος, 3; βρώσιμος, 3

jadło cibus,-i *m.*; esca,-ae *f.*; alimentum,-i *n.*; pastus,-us *m.*; τὸ βρῶμα,-ατος; ἡ τροφή,-ῆς; τὸ σιτίον,-ου; p. pokarm

jadlospis cibōrum index,-icis *m.*; ὁ κατάλογος,-ου

jadłowstręt anorexia,-ae *f.*; apositia,-ae *f.*; ἡ ἀνορεξία,-ας

jadowity tóxicus, 3; venénifer, 3; venéficus, 3; venenātus, 3; venenōsus, 3; vipérinus, 3; virōsus, 3; ἰοτόκος,-ον

jagnię agnellus,-i *m.*; agnus,-i *m.*; ὁ ἀμνός,-οῦ; τὸ ἀρνίον,-ου

jagnięcy ágminus, 3; ἀμνεῖος, 3; ἄρνειος, 3

Pelle sub ágmina látitat mens saepe lúpina.

jagoda bac(c)a,-ae *f.*; ácina,-ae *f.*; ácinus,-i *m.*; uva,-ae *f.*; botrus,-i *m.*; ὁ βότρυς,-υος

jajczkowanie ovulatio,-ōnis *f.*; ᾠοφορία,-ας

jajko ovum,-i *n.*; τὸ ᾠόν,-οῦ

Ab ovo usque ad mala.

jajnik ovarium,-ii *n.*; oóphoron,-i *n.*; τὸ ᾠοφόρον,-ου

jajowaty ovatus, 3; ovālis,-e; ᾠοειδής,-ές

jajowy ovulāris,-e; ᾠονικός, 3

jak 1. (pytajne) quo modo? quemadmodum? quam?; πῶς; **2. (porównawcze)** quam, ut, uti, sic, sicut; ὡς; ὡσπερ; ὅπως; καθώς; **3. (= niż, od)** quam; ἥ

jakby, jak gdyby ceu, velut, véluti, tamquam, ac, quasi, perinde, perinde ac si; καθάπερ; ἄτε; ὡσεί; ὡσπερεί; ὡσπερ

jak długo quamdiu, quousque, usquequo; ἕως πότε; ὅπου

jak wielki quantus; ἡλίκος, 3; πηλίκος, 3

jak... tak ... quam ... tam ...; ut ... sic ...; ὥς...τώς

jak wielki ... tak wielki ... qualis ... talis ...; quantus ... tantus ...; ἡλίκος...τηλίκος

Tantum scitur, quantum memoria tenētur.

jaki qui, quae, quod; quālis,-e; οἶος, 3; ποῖος, 3; ὅπόσος, 3; ὅποῖος, 3; ὅστις, ἥτις, ὅτι; πηλίκος, 3; ποταπός, 3

jaki ... taki ... qualis ... talis ...; ποῖος...τοῖος

Qualis pater, talis filius. Qualis rex, talis grex.

jakikolwiek quicumque; quivis, quaevis, quodvis; qualiscumque, quaecumque; ὅπόσος, 3

jakiś aliquis; ullus, 3; quidam, quaedam, quoddam; quispiam, quidpiam; τις, τι; ποῖος, 3

jakiś czas (przez) aliquamdiu; ἐπὶ χρόνον

jakkolwiek qualitercumque, utcumque, utlibet; καίπερ; περ; por. chociaż

jako ut, sicut; ὥς; ὥσει

jakoś qualimodo, quodam modo, aliqui; πως

jakościowy qualitativus, 3; ποιοτικός, 3

jakość quālitas,-ātis *f.*; natūra,-ae *f.*; ἡ ποιότης,-ητος

Non quāntitas, sed quālitas.

jakże? quo modo?; πῶς

jałmużna stipis,-is *f.*; eleemosyna,-ae *f.*; ἡ ἐλεημοσύνη,-ης

jałowiec iuniperus,-i *f.*; genista,-ae *f.*; ἡ κερδῖς,-ίδος

jałowość infertilitas,-ātis *f.*; sterilitas,-ātis *f.*; ἡ στειρότης,-ητος

jałowy 1. (sterylny) stérilis,-e; asepticus, 3; ἄσηπτος,-ον; **2. (bezplodny)** infértilis,-e; infecundus, 3; infructuōsus, 3; stérilis,-e; στεῖρος, 3; ἄκαρπος,-ον; **3. (o mowie)** vanus, 3; inútilis,-e; inanis,-e; μάταιος, 3; κενός, 3; **4. (o marnym jedzeniu)** miser, 3; πτωχικός, 3

jałówka búcūla,-ae; iuvenca,-ae *f.*; iunix,-icis *f.*; vítula,-ae *f.*; ἡ στεῖρα,-ας; ἡ δάμαλις,-εως

jama antrum,-i *n.*; caverna,-ae *f.*; cāvitas,-ātis *f.*; fónĕa,-ae *f.*; lacūna,-ae *f.*; púteus,-i *m.*; specus,-us *m.*; scrobis,-is *m.f.*; ὁ βόθρυος,-ου; ὁ βόθρος,-ου; ὁ φωλεός,-οῦ

jamb iambus,-i *m.*; ὁ ἴαμβος,-ου

Janus Ianus,-i *m.*

Najstarsze bóstwo Italii; bóg światła, słońca, czasu, wszelkiego początku, bram i domostw. Przedstawiany z głową o dwu przeciwlegle zwróconych twarzach.

Japetos Iápetus,-i *m.*; Ἰαπετός,-οῦ

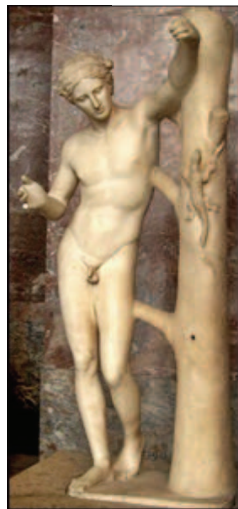
Syn Uranosa i Gai z pokolenia tytanów. Ojciec Atlasa, Menojtiosa, Prometeusza i Epimeteusza. Strącony został do Tartaru za uczestnictwo w buncie przeciwko władzy Dzeusa.

jar fauces,-ium *f.pl.*; angustiae,-arum *f.pl.*; ἡ ἀλλών,-ῶνος; ἡ φάραγξ,-αγγος

jarmark mercātus,-us *m.*; mercātum,-i *n.*; nundinae,-arum *f.pl.*; ἡ ἀγορά,-ᾱς
jarosz vegetarianus,-i *m.*; ὁ λαχανοφάγος,-ου
jarski vegetarius, 3; λαχανηρός, 3
jary 1. (o ziarnie) hornus, 3; primaverīlis,-e; ἐνιαύσιος, 3; **2. (krzepki)** robustus, 3;
vigurōsus, 3; δυνατός, 3
jarzenie luminescentia,-ae *f.*; ὁ φωτισμός,-οῦ
jarzeniowy luminescens,-entis; φωτεινός, 3
jarzmo iugum,-i *n.*; torquis,-is *f.*; zygōma,-atis *n.*; τὸ ζύγωμα,-ατος; τὸ ζυγόν,-οῦ
jarzyna (h)olus,-ēris *n.*; ólera,-um *n.pl.*; legumen,-īnis *n.*; τὸ λάχανον,-ου
jarzynowy (h)oléricus, 3; (h)olitorius, 3; vegetábilis,-e; leguminalis, -e; λαχανηρός, 3
jaskinia antrum,-i *n.*; caverna,-ae *f.*; specus,-i *m.*; spelunca,-ae *f.*; ἡ ὀπή,-ῆς;
τὸ σπήλαιον,-ου; τὸ ἄντρον,-ου
jaskiniowiec cavernícūlus,-i *m.*; cavernícōla,-ae *m.*; troglodīta,-ae *m.*; ὁ
τρογλοδύτης,-ου
jaskiniowy cavernālis,-e; speluncōsus, 3; antrōsus, 3; σπηλαιώδης,-ες
jaskółka hirundo,-īnis *f.*; ἡ χελιδών,-όνος
jaskra glaucōma,-atis *n.*; τὸ γλαύκωμα,-ατος
jasność 1. (blask) clárītas,-ātis *f.*; serénītas,-ātis *f.*; luminósītas,-ātis *f.*; lucídītas,-ātis
f.; nitor,-ōris *m.*; splendor,-ōris *m.*; ἡ λαμπρότης,-ητος; **2. (oczywistość)**
evidentia,-ae *f.*; perspicūītas,-ātis *f.*; ἡ ἐπιφάνεια,-ας
jasnowidz vates,-is *m.*; vacinātor,-ōris *m.*; fatídicus,-i *m.*; prophēta,-ae *m.*; ὁ προφήτης,-ου
jasny 1. (jasny, przejrzysty) cándidus, 3; clarus, 3; serēnus, 3; lúcidus, 3;
λαμπρός, 3; δῆλος, 3; **2. (świecający)** splendens,-entis; luminōsus, 3;
lúcidus, 3; φωτεινός, 3; φαιδρός, 3; **3. (oczywisty)** évidens,-entis; clarus,
3; perspicuus, 3; explícitus, 3; ἐπιφανής,-ές; εὔσημος, 3; σαφής,-ές
Nube solet pulsa candidus ire dies.
jaspis iaspis,-idis *f.*; ἡ ἴασπις,-ιδος
jastrząb accípiter,-tris *m.*; ὁ κίρκος,-ου; ὁ ἰέραξ,-ακος
jaszczur salamandra,-ae *f.*; ἡ σαλαμάνδρα,-ας
jaszczurka lacerta,-ae *f.*; stellio,-ōnis *m.*; ὁ σαῦρος,-ου
jaśmin (bot.) gelsemium,-ii *n.*; philadelphus,-i *m.*; τὸ φιλάδελφον,-ου
jaśnie! illústrime!, illustríssime!; λαμπρότατε
jaśnieć nítēo, 2,-ui, -; nítido, 1,-āvi,-ātum; fúlgēo, 2, fulsi, -; spléndēo, 2,-ui, -;
spléndico, 1,-āvi,-ātum; lúmino, 1,-āvi,-ātum; λάμπω; φωτίζω; στίλβω; φαίνω
jaśniejący lúcidus, 3; luminans,-antis; nitens,-entis; splendens,-entis; fulgens,-entis;
λαμπρός, 3; φωτεινός, 3
jawnie aperte, manifeste, (pro)palam, manifestanter, manifesto; φανερόως; παρρησί
Secreto amīcos ádmone, lauda palam.
jawność evidentia,-ae *f.*; notórītas,-ātis *f.*; manifestum,-i *n.*; públicum,-i *n.*; ἡ
φανερότης,-ητος; ἡ παρρησία,-ας

jawny apertus, 3; evidens,-entis; notorius, 3; manifestus, 3; visibīlis,-e; notus, 3; públicus, 3; lúcidus, 3; φανερός, 3; ἐπιφανής,-ές; εὖσημος,-ον; δῆλος, 3

jazda 1. (jechanie) vect(at)io,-ōnis f.; vectūra,-ae f.; iter,-ineris n.; ἡ ὄχησις,-εως; **2. (kawaleria)** equitātus,-us m.; equites,-um m.pl.; οἱ ἵππεῖς,-έων

Jazon Iason,-ōnis m.; Ἰάσων,-ονος

Syn Ajsona, wódz wyprawy Argonautów po złote runo.

jaźń ego m. (nieodm.); egóitas,-ātis f.; conscientia,-ae f.; sensus,-us m.; ὁ ἐγώ; ἡ συνείδησις,-εως

jądro 1. (narząd) testis,-is m.; orchis,-idis f.; didymus,-i m.; ὁ ὄρχις,-ιος; **2. (jądro układu)** núcleus,-i m.; centrum,-i n.; ἡ μεσότης,-ητος; **3. (jądro komórkowe)** caryon,-i n.; núcleus,-i m.; caryoplastus,-i m.; τὸ κάρυον,-ου; **4. (ziarno, pestka)** granellum,-i n.; semen,-inis n.; τὸ κάρυον,-ου

jądrowy nuclearis,-e; nucleatus, 3; orchídicus, 3; testicularis,-e; ὀρχιδικός, 3

jąkać się balbo, 1,-āvi,-ātum; balbutio, 4,-īvi,-ītum; tíubo, 1,-āvi,-ātum; ψελλίζω; τραυλίζω

jąkała balbus,-i m.; ὁ ψελλός,-οῦ

jąkanie się balbutio,-ōnis f.; battarismus,-i m.; pararthria,-ae f.; ὁ ψελλισμός,-οῦ

jątrzyć irrito, 1,-āvi,-ātum; exúlcero, 1,-āvi,-ātum; cóncito, 1,-āvi,-ātum; ὀργίζω

jątrzyć się (rana) crudescio, 3,-ui, -; putrefio,-feri,-factus sum; σαπρίζομαι

jechać vehor, 3, vectus sum; vector, 1,-ātus sum; proficiscor, 3,-fectus sum; ὀχέομαι; ἐλαύνω; πορεύομαι; (na wozie) carrico, 1,-āvi,-ātum; curru vehor, 3, vectus sum; ἄρματεύω; (konno) equito, 1,-āvi,-ātum; ἵππεύω

jeden 1. (liczebnik główny) unus, una, unum; εἷς, μία, ἓν; **2. (sam jeden, pojedynczy)** solus, 3; únicus, 3; singularis,-e; síngŭlus, 3; μόνος, 3; μοναχός, 3; **3. (jeden z dwóch)** alter, 3; ὁπότερος, 3; **4. (jeden raz)** semel; ἅπαξ; **5. (jeden i drugi)** uterque, utraque utrumque; ἀμφοτέρως, 3

Testis unus, testis nullus. Vox unius, vox nullius. Non satis est opinio unius. Ad unum omnes. Ad utrumque paratus. Unus cum una non dicit "Pater noster".

jeden ... drugi ... alius ... alius ...; ὁ μὲν...ὁ δέ...

Quod medicīna aliis, aliis est acre venēnum.

jednać (re)concilio, 1,-āvi,-ātum; inunio, 1,-āvi,-ātum; propitio, 1,-āvi,-ātum; καταλλάσσω

jednak, jednakże tamen, áttamen, sed; ὅμως; μέντοι; μήν; ἀλλά; καίτοι

jednakowo páriter; ex aequo; ὁμοῦ; ὁμῶς; ἴσον; ὡσαύτως

jednakowy aequālis,-e; aequus, 3; idénticus, 3; par, paris; idem, eadem, idem; homoplásticus, 3; ἴσος, 3; ὅμοιος, 3

jednoczesność simultanéitas,-ātis f.; isochronia,-ae f.; synchronia,-ae f.; ὁ συγχρονισμός,-οῦ

jednoczesny contemporālis,-e; contemporāneus, 3; simultāneus, 3; synchronus, 3; synchrónicus, 3; σύγχρονος, 3

jednocześnie contemporáliter, simul, simulténee; ταυτοχρόνως; συγχρόνως;
ὁμόσε; ὁμοῦ; ὁμῶς; ἅμα

jednoczyć uno, 1, -āvi, -ātum; unio, 4, -īvi, -ītum; unito, 1, -āvi, -ātum; unifico, -1, -āvi, -ātum; (con)socio, 1, -āvi, -ātum; ἐνώω

jednodniowy effeméridus, 3; unidiurnus, 3; unius diei; ἐφήμερος, 3

jednogłośnie unisono; per acclamationem; una voce; μονοφώνως; ὁμοφώνως

jednoimienny homónymus, 3; synónymus, 3; μονώνυμος, -ον; συνώνυμος, -ον

jednokształtny uniformis, -e; monofórmis, -e; μονομορφήεις, -εσσε, -εν

jednolity uniformis, -e; homogénicus, 3; μονοειδής, -ές

jednomyślnie unanímiter; ὁμοθυμαδόν; μι ψυχ

jednomyślność unanímītas, -ātis *f.*; consensus, -us *m.*; consensio, -ōnis *f.*; concordia, -ae *f.*; ἡ ὁμοφροσύνη, -ης; ἡ ὁμόνοια, -ας

jednomyślny unánimī, -e; unánimus, 3; consentiens, -entis; concors, -cordis;

ἰσόψυχος, -ου; ὁμόφρων, -ον

jednooki monócŭlus, 3; unócŭlus, 3; unioculāris, -e; cocles, -idis; luscus, 3;
μονόφθαλμος, -ον

Inter caecos luscus rex.

jednorazowy semélicus, 3; ἅπαξ; μόνος, 3

jednoroczny annícŭlus, 3; ἐνιαύσιος, 3

jednorodny homogénicus, 3; similaris, -e; ὁμογενής, -ές

jednostajność uniformītas, -ātis *f.*; ἡ μονοτονία, -ας

jednostajny aequábīlis, -e; uniformis, -e; monótonus, 3; μονότονος, -ον

jednostka únītas, -ātis *f.*; monas, -adis *f.*; ἡ μονάς, -άδος

jednostkowy unitarius, 3; monádicus, 3; μοναδικός, 3

jednostronny unilaterālis, -e; μονόπλευρος, -ον

jedność únītas, -ātis *f.*; unio, -ōnis *f.*; unum, -i *n.*; ἡ ἐνότης, -ητος; ἡ μονότης, -ητος

E plúribus unum.

jednozgłoskowy monosyllábicus, 3; μονοσύλλαβος, -ον

jednoznaczny homónymus, 3; synónymus, 3; μονώνυμος, -ον

jednożeństwo monogamia, -ae *f.*; ἡ μονογαμία, -ας

jedwab bombycium, -ii *n.*; bombyx, -ycis *m.f.*; séricum, -i *n.*; τὸ σηρικόν, -οῦ; ὁ βόμβυξ, -υκος

jedwabnik morwowy Bombyx, -ycis *f. mori*; ὁ βόμβυξ, -υκος

jedwabny séricus, 3; bombycinus, 3; βομβύκινος, 3; σιρικός, 3

jedynaczka filia, -ae *f.* única; unigénita, -ae *f.*; unígēna, -ae *f.*; ἡ μονογενής, -οῦς

jedynak filius, -ii *m.* únicus; unigénitus, -i *m.*; unígēna, -ae *m.*; ὁ μονογενής, -οῦ

jedynie solum, nonnisi, tantúmmodo, dúmtaxat; μόνον

jedynka unio, -ōnis *f.*; ἡ μονάς, -άδος

jedynowładztwo monarchia, -ae *f.*; dominatio, -ōnis *f.* uníus; tyrannis, -idis *f.*; ἡ μοναρχία, -ας; ἡ τυράννις, -ιδος

jedyny solus, 3; unus, 3; únicus, 3; singularis,-e; μόνος, 3; μονογενής,-ές

jedzenie 1. (spożywanie) cibatio,-ōnis *f.*; comestio,-ōnis *f.*; comestūra,-ae *f.*;

manducatio,-ōnis *f.*; ἡ τροφῆσις,-εως; **2. (pokarm)** alimentum,-i *n.*; cibātus,-us *m.*; cibus,-i *m.*; esca,-ae *f.*; pabulum,-i *n.*; pastus,-us *m.*; victus,-us *m.*; τὸ βρῶμα,-ατος; ἡ βρῶσις,-εως; ἡ τροφή,-ῆς; τὸ τρόφιον,-ου; τὸ χόρτασμα,-ατος

jeleń cervus,-i *m.*; ὁ ἔλαφος,-ου

jelito intéstinum,-i *n.*; τὸ ἔντερον,-ου

j. cienkie intéstinum,-i *n.* ténue; τὸ λεπτόν,-οῦ

j. czcze ieiunum,-i *n.*; hira,-ae *f.*; nestis,-is *f.*; ἡ νῆστις,-ιος

j. grube intestinum,-i *n.* crassum; τὸ κόλον,-ου

j. kręte (kałnicze) íleum,-i *n.*; τὸ ἴλεον,-ου

j. proste rectum,-i *n.*; τὸ ὀρθόν,-οῦ

j. ślepe intéstinum,-i *n.* caecum; τὸ τυφλόν,-οῦ

jemiola pospolita (bot.) Viscum,-i *n.* album; hyphear,-aris *n.*; ἡ στελίσ,-ίδος

jeniec captīvus,-i *m.*; captus,-i *m.*; ὁ αἰχμάλωτος,-ου; τὸ ἀνδράπον,-ου

jesienny autumnālis,-e; autúmminus, 3; φθινοπωρινός, 3

jesień autumnus,-i *m.*; ὁ φθινοπωρισμός,-οῦ

jesion fraxinus,-i *f.*; ἡ βουμελία,-ας; ἡ μελία,-ας

jesiotr accipenser,-i *m.*; ὁ ἀκκιπήσιος,-ου

jestestwo essentia,-ae *f.*; ens,-tis *n.*; hábitus,-us *m.*; ἡ ὑπόστασις,-εως

jeszcze adhuc, adhoc, etiam; ἔτι; καί

jeszcze teraz etiamnum, etiamnunc, etiamtum; καὶ νῦν

jeszcze nie adhuc non, hauddum, nondum; οὐδέπω; οὐπω; μηδέπω

i jeszcze nie necdum; οὐπω

jeść edo, 3, edi, esum; esco, 1,-āvi,-ātum; ésito, 1,-avi, -atum; mando, 3,-ndi,-nsum;

mánduco, 1,-āvi,-ātum; vescor, 3, -; ἔσθίω; ἔσθω; φαγέω; τρώγω; βιβρώσκω

Edimus, ut vivamus, non vivimus, ut edamus.

j. śniadanie prándĕo, 2, prandi, pransum; iento, 1,-avi, -atum; ἀριστίζομαι

j. obiad cenō, 1,-āvi,-ātum; δειπνέω

j. kolację vespĕrnam cenam edo, 3, edi, esum; δορπέω

j. łapczywie (de)voro, 1,-āvi,-ātum; βρύχω

jeśli, jeżeli si; εἰ; ἢν = ἔάν; εἴτε

jeśli nie ni, nisi, si non; εἰ μή

jeśli zaś sin, si vero, sin vero, sin autem; εἰ δέ

jeśli więc quodsi; εἰ οὖν

jeśli nawet p. chociaż

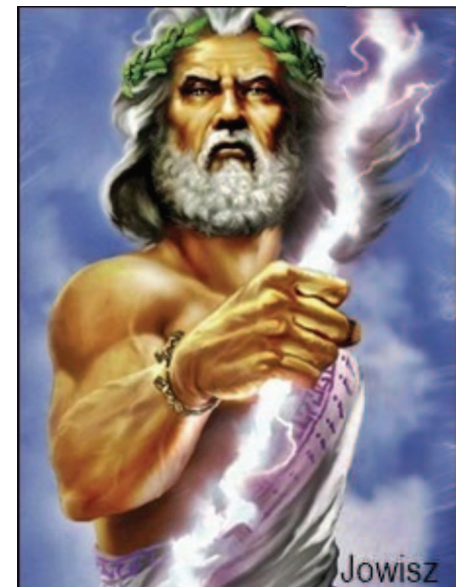
jezdnia via,-ae *f.* strata; plátĕa,-ae *f.*; munita,-ae *f.*; ἡ ὁδός,-οῦ; ἡ πλατεῖα,-ας

jezioro lacus,-i *m.*; lacus,-us *m.*; ἡ λίμνη,-ης

jeździec eques,-itis *m.*; ὁ ἵππεύς,-έως; ὁ ἀναβάτης,-ου

- jeździecki** equester, -estris, -estre; ἵππικός, 3
jeździectwo equitatio, -ōnis *f.*; ἡ ἵππεία, -ας
jeż ericius, -ii *m.*; erinacaeus, -i *m.*; ὁ ὕστριξ, -ιχος
jeżozwierz Hystrix, -icis *f. cristata*; ἡ ὕστριξ, -ιχος
jezyć się hórreō, 2, -ui, - ; árrigor, 3, arrectus sum; φρίσσω
jeżyna rubus, -i *m.*; ἡ χαμαίβατος, -ου; ὁ βάτος, -ου
jęczeć gemo, 3, -ui, -itum; eiulo, 1, -āvi, -ātum; lamentor, 1, -ātus sum; στενάζω
jęczenie gémitus, -us *m.*; lamentatio, -ōnis *f.*; ὁ στεναγμός, -οῦ
jęczmień 1. (zboże) hórdeum, -i *n.*; ἡ κριθή, -ῆς; **2. (choroba)** hordéolum, -i *n.*;
aegilopium, -ii *n.*; ὁ αἰγίλωψ, -ωπος
jędrność turgor, -ōris *m.*; vigor, -ōris *m.*; robur, -ōris *n.*; ἡ νεαλότης, -ητος
jędrny turgōsus, 3; firmus, 3; válidus, 3; vigurōsus, 3; robustus, 3; νεαλής, -ές
jędza acerbatrix, -icis *f.*; éxcetra, -ae *f.*; vétula, -ae *f.*; ἡ δύσκολος, -ου
jęk gémitus, -us *m.*; lamentum, -i *n.*; suspirātus, -us *m.*; suspirium, -ii *n.*; ὁ στεναγμός, -οῦ
jęknać gemisco, 3, -ui, - ; (ἐκ)στενάζω
jętka (zool.) Ephémēra, -ae *f. longicauda*; τὸ ἐφήμερον, -ου
język lingua, -ae *f.*; glossa, -ae *f.*; ἡ γλῶσσα, -ης
Gárrula lingua nocet. Ex lingua stulta veniunt incómmoda multa. Cuius regio, eius et lingua. Víncula da linguae vel tibi víncula dabit.
językowy linguālis, -e; linguísticus, 3; glossālis, -e; glóssicus, 3; γλωττικός, 3
językoznawca linguista, -ae *m.*; glossólogus, -i *m.*; ὁ γλωσσολόγος, -ου
językoznawczy linguisticus, 3; γλωσσολογικός, 3
językoznawstwo linguistica, -ae *f.*; glossologia, -ae *f.*; ἡ γλωσσολογία, -ας
jodła pospolita Abies, -etis *f. alba*; sápinus, -i *f.*; ἡ ἐλάτη, -ης
Jokasta Iocaste, -es *f.*; Iocasta, -ae *f.*; Ἰοκάστη, -ης
Córka Tebańczyka Menojkeusa, siostra Hipponome i Kreona, żona Lajosa, z którym miała syna Edypa. Później nie rozpoznał syna i sama przez niego nie rozpoznana pojechała go za męża. Gdy dowiedziała się o popełnionym kazirodztwie, popełniła samobójstwo.
Jowisz Iuppiter, Iovis *m.*; Ζεύς, Διός
Rzymski bóg utożsamiany z greckim Dzeusem. —> Zeus
jubiler argyrópolā, -ae *m.*; aúrifex, -icis *m.*; gemmarius, -ii *m.*;
inclūsor, -ōris *m.*; ὁ ἀργυροποιός, -οῦ; ὁ
κοσμηματοπώλης, -ου
jubileusz iubilaeum, -i *n.*; τὸ ἐόρτασμα, -ατος
juki clitellae, -arum *f. pl.*; sauma, -ae *f.*; τὰ κανθήλια, -ων
Junona Iuno, -onis *f.*; Ἥρα, -ας
Rzymska bogini utożsamiana z grecką Herą. —> Hera
jurność salácitas, -ātis *f.*; tentīgo, -īnis *f.*; ὁ τόνος, -ου
jury salax, -acis ; sensuālis, -e; τονικός, 3; μύκλος, -ον

jurysdykcja iurisdictio,-ōnis *f.*; ἡ νομοθεσία,-ας

jutro cras, crastino; αὔριον

Hodie mihi, cras tibi. Cras, cras, cras! - sic dilábitur aetas.

jutrzejczy crástinus, 3; postridianus, 3; αὐριανός, 3

jutrzenka aurōra,-ae *f.*; antelucānum,-i *n.*; iubar,-aris *n.*; stella,-ae *f.* matutīna;

lúcifer,-i *m.*; ἡ ἠώς, ἡοῦς

Aurōra Musis amīca.

jutrznia matutīnum,-i *n.*; ἡ πρωΐα,-ας

już iam; ἤδη; ναί; ἔτι

już nie iam non, non amplius, ultra non; οὐκέτι; μηκέτι

